

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 09 Kasım 2020

Sayı : 465

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

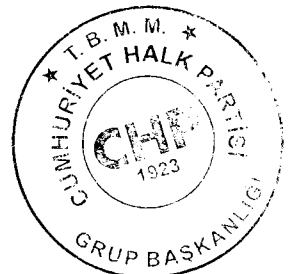
Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin
Yasa Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Cengiz GÖKÇEL

Mersin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takım Komisyon	
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kay. Bilgi ve Teknoloji
Tarih :	10 Kasım 2020
Esas No:	2/3187

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
09 Kasım 2020
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
09 Kasım 2020
No: 735216
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Tarih boyunca alışveriş toplumsal yaşamın bir gerekliliği olmuştur. Uygarlık tarihinde çeşitli formlarda karşımıza çıkan alışveriş kültürü, Anadolu'da ahilik ve Lonca teşkilatları önemli bir yer tutmuştur. Esnaflık ilkelerinin oluşturan bu yapılar adil bölüşüm ve adaletin sağlandığı ticaret merkezlerini kurmuştur. Han, bedesten, arasta ve çarşılarla bu kültürü yüzyıllarca yaşatmıştır.

Sanayi devrimi sonrasında kapitalist ekonomik sistemin iktisadi düzene hakim olmasıyla birlikte toplumların alışveriş kültürleri de değişmiştir. Bu bağlamda 21. asırda neo-liberal politikalar doğrultusunda alışveriş mekanları değişime uğramış ve kompleksler oluşturulmuştur. Oluşturulan bu yeni alışveriş merkezleri birbirinden farklı mağazaları tüketicilere sunmuştur. Marketten sinema salonlarına kadar çeşitli mekanları bulunduran yeni alışveriş merkezleri tüketicilerin birçok ihtiyacına tek mekanda ulaşmasını sağlamıştır.

Fakat bu alışveriş merkezleri ve zincir mağazalar küçük esnafın ticarete var olmasını engellemeye başlamıştır. Her geçen gün sayıları artan bu yapılar yüksek maliyetleri ile küçük esnafın barınamayacağı birer alan olmuşlardır.

Bununla birlikte bu tip alışveriş merkezlerinin hızla artmış olması kent kültürü karşısında bir tehdit oluşturmaktadır. Kent içinde sosyalleşmekten uzak olan yurttaşlar kente aidiyet duymamaya başlamışlardır. Anılan alışveriş merkezlerinde genellikle aynı marka ve ürün gruplarının olması monopol veya oligopol benzeri piyasalar oluşmasına sebep olmaktadır. Alışveriş merkezlerinin çevrelerinde çeşitli sanat ve meslek kollarında faaliyette bulunan esnaf bu büyük mağazaların piyasayı yönetme eğiliminden dolayı zarar görmektedir. Dolayısıyla birçok küçük esnaf piyasadan çekilmek zorunda kalmıştır.

2007 yılında 145 olan AVM sayısı 2019 yılında 454 olmuştur. Türkiye oransal olarak AVM'lerin kapladığı alan bakımından dünyada ilk 10 ülke arasında bulunmaktadır. yerleşim yerlerine yakın olan alışveriş merkezleri trafik sorunu yaratmaktadır. Çevresel etkileri ile de dikkat çeken alışveriş merkezleri, büyük yapıları sebebiyle ısı kütlesi oluşturan yapılar olarak göze çarpmakta, enerji tüketimi ve yapımı esnasında başvurulmuş malzemeler sebebiyle çevreci birer yapı olmaktan çok uzaktırlar.

Gerekli ihtiyaçların karşılanması bakımından hayatımızın bir parçası olan alışveriş merkezlerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi için bazı hukuki düzenlemeler yapılması elzem hale gelmiştir. Çeşitli Avrupa ülkeleri bu anlamda mevzuatlarında düzenlemeler yapmış ve alışveriş merkezleri ile zincir mağazaların çalışmalarını düzenlemiştir. Almanya, İspanya, Fransa, Belçika, Danimarka, Polonya, Portekiz, Yunanistan bu ülkelerden bazılarıdır. Bu ülkelerde alışveriş merkezleri Pazar günleri kapalı tutularak küçük esnafın var olması amaçlanmıştır. Diğer yandan kent içi trafiğin olumsuz etkilenmesi ve kent kültürünün yok olması engellenmeye çalışılmıştır.

Bu çerçevede esnaf ve sanatkarın korunması için yasal düzenlemeler yapılması elzem hale gelmiştir. Keza Anayasamızın 174. Maddesinde "Devlet, esnaf ve sanatkarı koruyucu destekleyici tedbirleri alır" amir hükmü bulunmaktadır.

Anılan gerekçelerle verilen kanun teklifi ile alışveriş merkezlerinde çalışanların, küçük esnafın, kent halkının, iklim politikamızın ve ekonomik çıkarlarımızın olumlu etkileneceği kanaatindeyiz.

MADDE GEREKÇELERİ:

MADDE 1- Bu madde ile küçük esnafa, kent kültürüne, iklim politikamıza ve ekonomik çıkarlarımıza katkı yapılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14.01.2015 tarih ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 13'üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Alışveriş merkezleri ve zincir mağazaların hafta tatili Pazar günüdür. Resmi ve dini bayramların ilk günü zincir mağazalar ve alışveriş merkezleri kapalıdır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

